

ลูกเป็นหวัด...ผ่าตัดได้มั๊ย

เมื่อลูกต้องเข้ารับการรักษาด้วยการผ่าตัด แต่เมื่อใกล้วันนัดที่จะต้องไปโรงพยาบาล ลูกกลับมีอาการไข้ ไอ น้ำมูก แล้วจะทำการผ่าตัดได้หรือไม่ เป็นคำถามที่เราต้องทำความเข้าใจและตัดสินใจร่วมกันเพื่อให้ได้คำตอบที่ปลอดภัยสำหรับเด็กๆ

สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ ถ้าทำผ่าตัดโดยการฉีดยาชา และตำแหน่งที่ผ่าตัดนั้นไม่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ สามารถทำการผ่าตัดได้ตามกำหนดนัดเดิม

ถ้าทำการผ่าตัดภายใต้การดมยาสลบ สิ่งที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติม คือ การผ่าตัดนั้นเป็นการผ่าตัดเร่งด่วนหรือไม่ ถ้าไม่ด่วน ควรเลื่อนการผ่าตัดออกไปก่อน เนื่องจาก ผู้ป่วยที่เป็นหวัดมีโอกาสที่จะเกิดผลแทรกซ้อนทางระบบทางเดินหายใจทั้งช่วงที่ดมยาสลบและช่วงพักฟื้นหลังผ่าตัด

หากการผ่าตัดดังกล่าวรีบด่วน ก็สามารถเข้ารับการรักษาได้ และควรแจ้งทีมวิสัญญี เพื่อเตรียมพร้อมป้องกัน และรับมือกับผลแทรกซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ดังกล่าว คือ เสมหะปริมาณมากขึ้น ไอมากขึ้น หลอดลมตีบ หลอดลมหดเกร็ง จนขาดออกซิเจนไปปอดและสมอง หากหลอดลมตีบหรือหดเกร็งรุนแรงอาจต้องใส่ท่อช่วยหายใจและนอนสังเกตอาการในห้องไอซียู และถ้าอาการรุนแรงมากอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ ซึ่งโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียดังกล่าวมีน้อยมากๆ แต่เราก็ไม่อยากจะให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ปัจจัยส่งเสริมที่อาจทำให้เกิดผลแทรกซ้อนรุนแรงขึ้นในผู้ป่วยที่มีอาการหวัด เช่น คลอดก่อนกำหนด เด็กเป็นภูมิแพ้ มีคนในครอบครัวสูบบุหรี่ เป็นต้น

แล้วอีกนานแค่ไหนจึงจะผ่าตัดได้อย่างปลอดภัย

หากเป็นการติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน เช่น ไข้ ไอ น้ำมูก ควรเลื่อนการผ่าตัดอย่างน้อย 2 สัปดาห์หลังจากอาการหวัดหายดี แต่หากมีปอดอักเสบ หรือ ผลเอกซเรย์ปอดพบรอยโรค ก็ควรเลื่อนการผ่าตัดอย่างน้อย 6 สัปดาห์

สิ่งที่แนะนำให้ผู้ปกครองทำคือ โทรศัพท์ติดต่อโรงพยาบาลแผนกที่ทำการนัดผ่าตัด เพื่อให้ศัลยแพทย์ วิสัญญีแพทย์ ประเมินอาการและพิจารณาว่าควรเลื่อนการผ่าตัดหรือไม่

โดยสรุป ถ้าการผ่าตัดไม่เร่งด่วน ร่วมกับมีปัจจัยเสี่ยงที่ส่งเสริมให้เกิดผลแทรกซ้อน ก็ขอให้เลื่อนการผ่าตัดไปก่อน เพื่อความปลอดภัยของลูกน้อย แต่หากการผ่าตัดต้องทำจริงๆ ไม่สามารถเลื่อนได้ ก็ขอให้เชื่อมั่นในทีมวิสัญญีที่จะดูแลผู้ป่วยทุกคนให้ปลอดภัย

พญ.วาสนา บุตรมางกุล

อาจารย์แพทย์ ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์

วันที่ 29 กรกฎาคม 2564